

Ervin
Fritz

PESNIK Kar nakracam, objavim v literarni reviji.
Nisem nevaren, uporabljam samocenzuro:
brzdo natikam idejni stihiji,
pesmi dam zmeraj konstruktivno strukturo.

Nikogar ne zmerjam, nikomur ne kažem jezika,
ne pljuvam na tla.
Ne upam si z rdečo krpo dražiti bika,
ki pred njim vse trepetata.

Nobene ne rečem čez vladajoči red.
Pravim le: moja glava ni čisto prava.
Pravim: od bolečin sem ostal brez besed,
v tem je težava.

In trdno verjamem, da me res boli glava
in ne svet.

PESNIKI Tečejo leta. Še se srečamo kdaj pa kdaj.
 Posedimo. Nekaj mahamo z rokámi.
 V zadregi molčimo. Srkamo čaj.
 Že zdavnaj vsi vemo, kaj je z nami.

Naše veselje in v njem naš položaj:
 igrali smo v slovenski melodrami
 in sredi naših prepirkov in svaj
 so nas zbrcali z odra. In zdaj smo sami.

Vsak zase še zmeraj pišemo nekakšne stihe.
 Za kulisami iluzij
 skušamo prestati politične prepihe,
 dočakati čistih rok, da se zdani.
 V noč pošiljamo vse bolj preperele vzdihе.
 Jezik v ustih se nam drobi.

DOPISNICA Móra nas tlači: iz desetletja v desetletje,
 Z VZHODA iz mladeniških let v zrela leta.
 Rekli so nam: tu bo prijazno središče.
 Rekli so nam: tu bo človečnost našla zavetje.
 Rekli so nam: tu se predrami lepota — krajjična zakleta.
 Rekli so nam: tu bo drznih sanj pristanišče.

Mora nas tlači. Noč traja. Nikjer svita.
 Za moško besedo: nikjer prostora.
 Resnica o noči: s surovo pestjo pobita.
 In človek živi in dela, kot móra.

Móra nas tlači. Dežela je siva in pusta.
 Strah se plazi: vseprisotnost lovk.
 Dežela uradne resnice. Skrepenela usta.
 Molk.

TOLAŽBA Ob bogastvu ameriškega multimilijonarja,
 Z ZAHODA ki je pred nekaj meseci umrl, sem onemel:
 kolikor je en sam človek zapustil denarja,
 ga ves moj narod vsa svoja stoletja ni imel.

Bulvarni tisk je objavljajal o možu anekdote:
v Las Vegasu so ga vrgli iz hotela, ker je bil pijan.
In zaigral je na svoje hudičeve note:
kupil je hotel in se kot lastnik vrnil vanj.

Svet je velik: kar je drugod le bulvarna notica,
je za nas nedosežna stvar.
Mi bi že utopili sovražnike, a nam manjka žlica,
ki jo ima v Ameriki vsak milijonar.

Naši strupi, ki si jih dajemo, so predalpska idila,
naše strasti so folklor, naše zlo je brez upa zmage.
Naši podlosti sploh ne morejo zrasti krila,
takole, brez trdne finančne podlage.

BEŽNA Ob pozni uri je prišla v kavarno
kot zvezda repatica zablodela,
za mizo je zgubljeno obsedela:
lepota, ki brli nestvarno.
Kje se bo skrila pod odejo,
ko tu popije svoj polnočni čaj?
Ta pramen las: jo sploh uboga kdaj?
Kateri prsti ga naviti smejo?

PROŠNJA GROBARJEV Spodaj podpisani grobarji
ZA POVIŠICO Cestnik Franc, Svet Matevž, Ivan Tič
prosimo občino, naj kaj napravi:
delo je težko, a plača zanič!

Grob izkopljemo v dveh urah in pol,
zasujemo ga tudi ob času.
Na pogrebih smo skoraj zmeraj trezni
in tudi sicer na dobrem glasu.

A ta teden sta nam že dve materi
na pogrebu omedleli,
ravno, ko smo belo trugico
zasipavat začeli.

Včeraj smo pokopali fanta,
v kamnolomu ga je skala zdrobila.
Ni bilo godbe ne farja ne sindikata,
pogreb pa v času kosila.

Vajeni smo hudega, verjemite!
Na nesrečo se dobro spoznamo.
A kdo bi lahko trezen gledal otroka,
ko mu zasipavamo mamo?

Sprašujemo občino: kdo bo vsak dan
vse to delal za ta denar?
Tudi grobar je navsezadnje naš človek.
V skupnem interesu rešite stvar!

NISEM VEČ OGENJ Nisem več ogenj. Le še tlim.
Samo še z najnujnejšim sem na tej strani.
Nič veličastnega ni v tem, da živim
in nič mi oditi ne brani.

Ko se spusti zavesa iz teme,
bom spet molčeča, neskončna narava.
Melodija se kmalu izteče in zamre.
Že zdavnaj me več ne zabava.

ODKOD IN KAM Iz izbe v druge izbe in nočišča
z naročjem knjig in kovčkom krame,
z življenjem, ki drhti okrog ledišča
in čaka, da ga zlodej vzame.

Ob hrepenenju, biti zgodovina,
čepeti v žalostni zagati,
drseti z drugim zrnjem v grlo mlina
in v njem končati.

ZADNJA NOČ Zadnja noč je tisto, kar te doleti,
preden v temo zdrsiš:
polenček čez težo, ki jo hrbet zdrži,
iver, ki osličku stre križ.

Strežnice dvigajo to noč hropeče mrtvake,
da bi jih na poti v noč manj bolelo.
Rablji tehtajo svoje obešenjake,
da bi izbrali vrv, ravno prav debelo.

Obsojenci si izbirajo zadnjo pijačo, zadnjo jed,
gredo h kibli na zadnje scanje;
tuhtajo, kaj jim pomeni zahajajoči svet
in vzhajajoče molčanje.

A za grozo ni treba, da te čaka vrv.
Vsak dan umiraš in vsako uro.
Vsak hip se lahko sesede pod tabo brv
in prideš na prosekturo.

Zadnja noč je vsaka noč, preden zaspiš.
Nič nisi na boljšem od čakajočega jetnika.
Vsak hip čez srce zadnji ledeni piš.
Vsak hip iz noči prisluh zadnjega krika.

SKROMNOST Rad bi ohranil samo to malo, kar je najbolj moje,
kar se v drugih ne ponovi,
kak droben spomin, ki zvonko poje,
da me zasidra v času, ki ga še ni,
kak droben spomin, ki ne bo minil,
da bo pričal zame: nekoč je bil!

ŽIVOST Pravzaprav rad živim. Izmenjavam snov z naturo:
diham, presnavljam, se plodim, čakam na smrtno uro.
Rad živim, počutim se kot počlovečena narava,
kot narava v nedeljski izdaji. Počlovečenje me zabava.

Nazadnje, lahko bi bil pes, strigalica ali karsibodi.
A sem, kar sem in življenje mi ne škodi.
Sestavljajo me atomi, ki jih pojem: kruh, zrezki, solata,
in atomi, ki jih popijem: ječmen v obliki destilata.

Strah me je. Bojim se ničā in njegovih požrešnih ust.
 Moj čas je med dvema ničema: kratek dopust.
 Na posodo imam vse, kar sem in kar imam
 in svet v svetu in v meni je temen in ga ne poznam.

Tako malo sem svoj, tako zelo sem le del sveta,
 da se moje telo kar samo po snovnih zakōnih ravna.
 Edino, kar je čisto moje, je trpeči občutek biti,
 smrtni strah in vprašanja, ki jih ne znam rešiti.

Čisto moja je groza, ki me s končnostjo navdaja.
 In moj je ta moj svet, ki mi iz rok uhaja.
 Ves sem del sveta, bitje, z vsem bitjem zažrto vanj.
 Svet je velik in temen. Jaz, droben in temen, pričam zanj.

KAKO JE Z NAMI

Mnogo nas je. Kaj bo po nas ostalo?
 Trudili smo se, ljubili življenje, a premalo.
 In tako bomo po pravici zdrseli v temo.
 In vse bo, kot da nas nikoli ni bilo.

Nazadnje, nič zato! Pomembna je celota:
 ta svet in človek in njuna lepota.
 Vseeno je, kaj pripomorem jaz in kaj ti,
 zemlja nas, pomagače, zmeraj znova rodi.

In vsi smo človeštvo, zvezde, pšenična zrna.
 Noč nas požira, vseprisotna, črna.
 In vsega našega bivanja čudežni čar:
 Smo! Tukaj! Na temni zvezdi temen požar!

Kam gre, kam se giblje ta naša zvezda, kam drvi?
 Tu smo, na njej, premagovalci noči!
 Edini, ki se v nas noč in prostranstvo zrcali,
 edini, ki smo nôči svojo svetlobo dali!

KAKO Kako naj objamem ta svet?
NAJ OBJAMEM Ne morem objeti celote
TA SVET s pesmijo napol iz besed,
napol iz samote.

Kaj bi mogel iz sebe spočeti?
Katere svetove naseliti
s čudežem, ki mi od znotraj sveti,
z grozo, ki noče miniti?

Kar morem, je, v loku goreti,
biti zvezdni utrinek.
S čudežem, ki mi od znotraj sveti,
padati v morje praznine.

A moral bi zaobjeti
grozo smrti in čudež tubiti:
čudež, ki mi od znotraj sveti,
grozo, ki noče miniti.

Preden odidem, dni svojih sit, strt,
bom rekel: Smrt, pridi k meni!
Moj hramček, poglej, je odprt.
Vrata zakleni!

In ko bo zaklepala, bom dejal:
Življenje, čudež neugnani,
konec je, vse sem zaigral,
vendar — pri meni ostani!

Hočem še malo živeti,
nočem se še seliti
iz čudeža, ki mi od znotraj sveti,
v grozo, ki noče miniti.